

HRVATSKA NARODNA BANKA

Bankarstvo: trenutno stanje i izazovi za budućnost

Sandra Švaljek,
zamjenica guvernera

DAN HRVATSKIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

Utjecaj uvođenja eura na kretanja u gospodarstvu

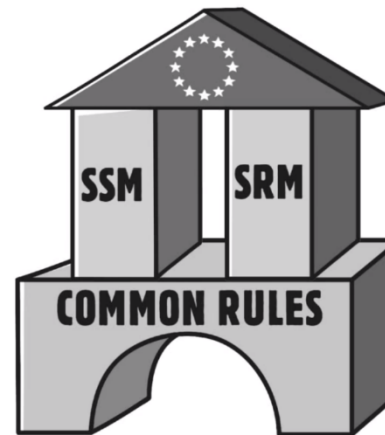
Zagreb, 12. studenoga 2019.

Sadržaj

- Priprema za integraciju u bankarski sustav eurozone
 - Početak sudjelovanja u Jedinostvenom nadzornom mehanizmu
 - Sudjelovanje u Jedinostvenom sanacijskom mehanizmu
- Obilježja bankarskog sustava uoči ulaska u bankovnu uniju
- Izazovi pred domaćim bankarskim sustavom

Ulaskom u ERM II HNB započinje blisku suradnju s ESB-om...

- Uspostava bliske suradnje - preduvjet za ulazak u ERM II
 - za ulazak u ERM II ne postoje formalni kriteriji, a država kandidatkinja osim ostvarivanja makroekonomske stabilnosti mora uvažiti novi institucionalni okvir EU-a (dobrovoljno sudjelovati u bankovnoj uniji putem mehanizma bliske suradnje s Europskom središnjom bankom)
- ESB-u je upućen zahtjev za uspostavu bliske suradnje između HNB-a i ESB-a (svibanj 2019.)
- Iz perspektive financijske stabilnosti, ulaskom u mehanizam bliske suradnje/bankovnu uniju ništa se bitnije neće promijeniti:
 - HNB dugi niz godina provodi konzervativnu mikroprudencijalnu politiku
 - hrvatske banke su profitabilne, visoko kapitalizirane i likvidne
 - neprihodonosni plasmani su adekvatno pokriveni rezervacijama

... a to znači početak sudjelovanja u Jedinstvenom nadzornom mehanizmu,

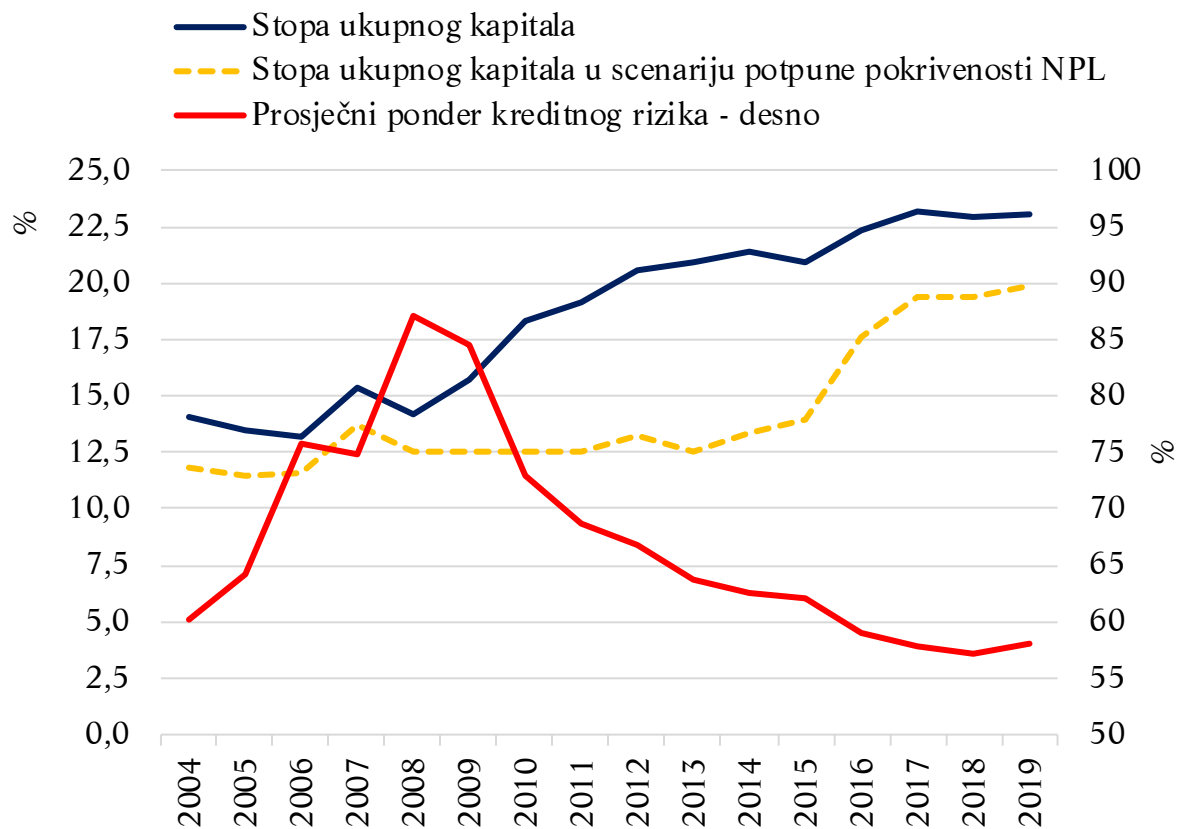
- Pripreme za uspostavu bliske suradnje s ESB-om
 - izmjene zakona iz područja supervizije i sanacije banaka
 - HNB pomaže ESB-u pripremi sveobuhvatne procjene pet hrvatskih banaka – rujan 2019. / svibanj 2020.
 - pregled kvalitete imovine
 - test otpornosti na šokove
 - HNB i bankovni nadzor ESB-a blisko surađuju uvažavajući buduću ulogu HNB-a kao nacionalnog nadležnog tijela u sklopu jedinstvenog nadzornog mehanizma
- Uspostavom bliske suradnje, položaj HNB-a bit će jednak položaju ostalih nacionalnih nadležnih tijela država u SSM-u, članica eurozone:
 - identifikacija značajnih institucija (pod izravnim nadzorom ESB-a) i manje značajnih banaka (pod izravnim nadzorom HNB-a)
 - stvaranje zajedničkih nadzornih timova za nadzor značajnih institucija
 - sudjelovanje predstavnika HNB-a u Nadzornom odboru ESB-a, s istim pravima i obvezama kao i ostali članovi, uključujući glasačka prava

... te punopravno sudjelovanje u Jedinstvenom sanacijskom mehanizmu

- Država članica sudionica je ona koja ima nacionalnu valutu euro ili je uspostavila blisku suradnju s ESB-om – sanacijski okvir bankovne unije primjenjuje se stupanjem na snagu bliske suradnje s ESB-om
 - prenošenje dijela sanacijskih ovlasti na Jedinstveni sanacijski odbor (SRB)
 - sudjelovanje u Jedinstvenom sanacijskom fondu
- SRB će biti izravno odgovoran za
 - značajne institucije i grupe (one koje su pod izravnim nadzorom ESB-a)
 - ”druge prekogranične grupe”
 - institucije i grupe koje je diskrecijski preuzeo SRB ili je nacionalno sanacijsko tijelo zatražilo da ih preuzme
- Za institucije pod izravnom odgovornošću SRB-a, HNB/DAB će sudjelovati u radu sanacijskih timova i sudjelovati u postupcima odlučivanja na sjednicama SRB-a
- Za kreditne institucije za koje SRB nije izravno odgovora, HNB/DAB donosi odluke (o MREL-u, sanacijskom planu, sanaciji ...), u skladu s mišljenjem SRB-a

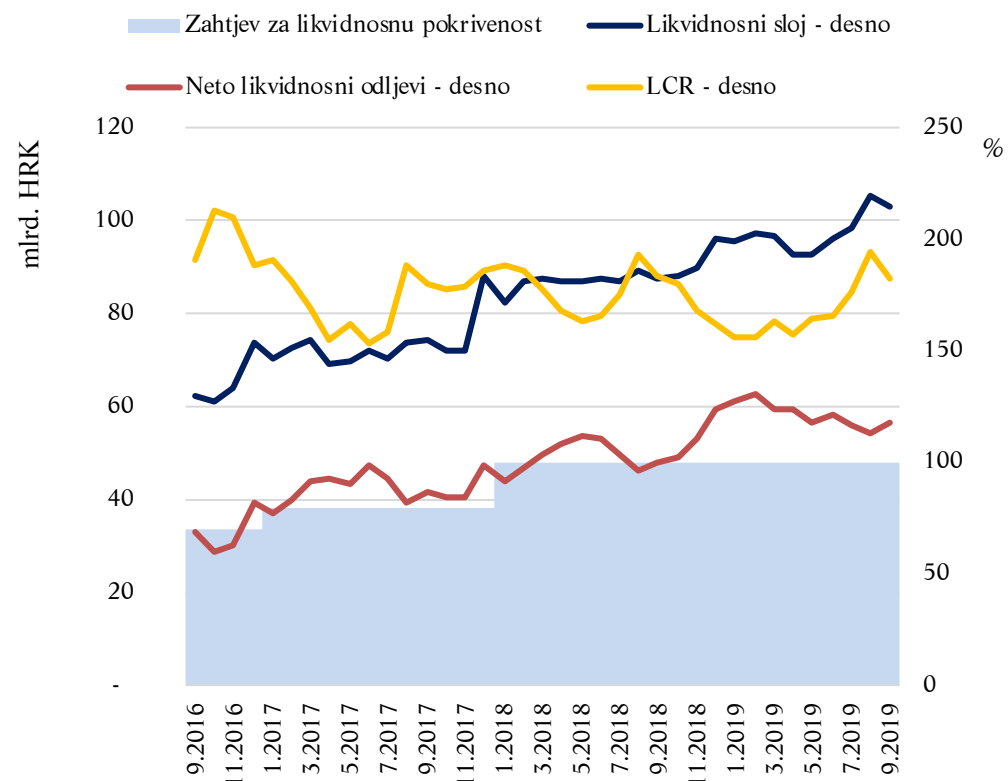
U bankarskom sustavu danas prevladavaju pozitivna kretanja

Bankarski sustav je relativno stabilan...

Izvor: HNB.

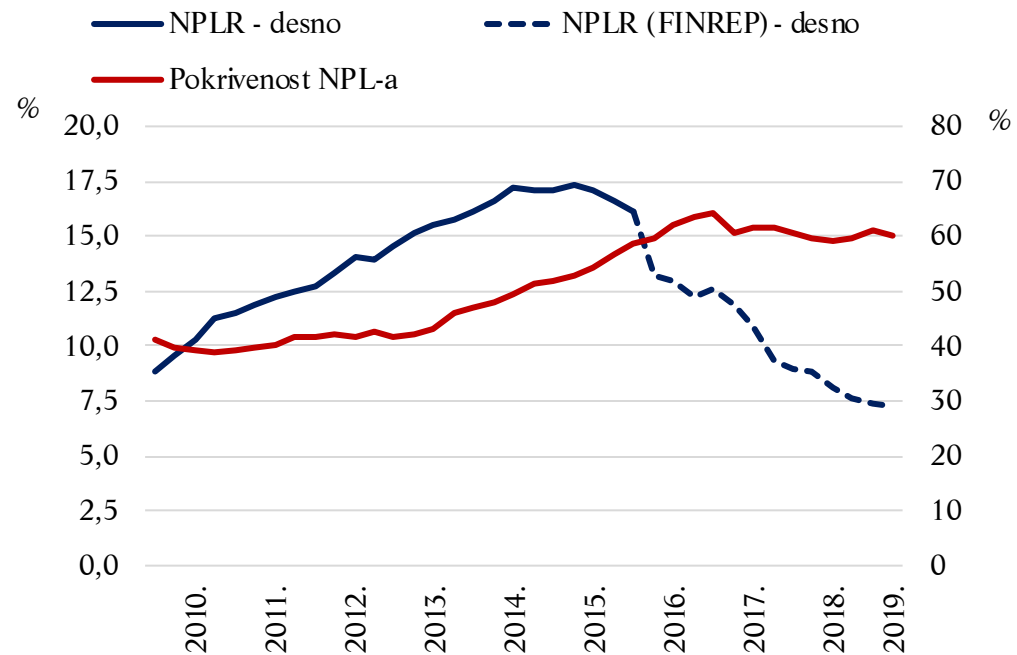
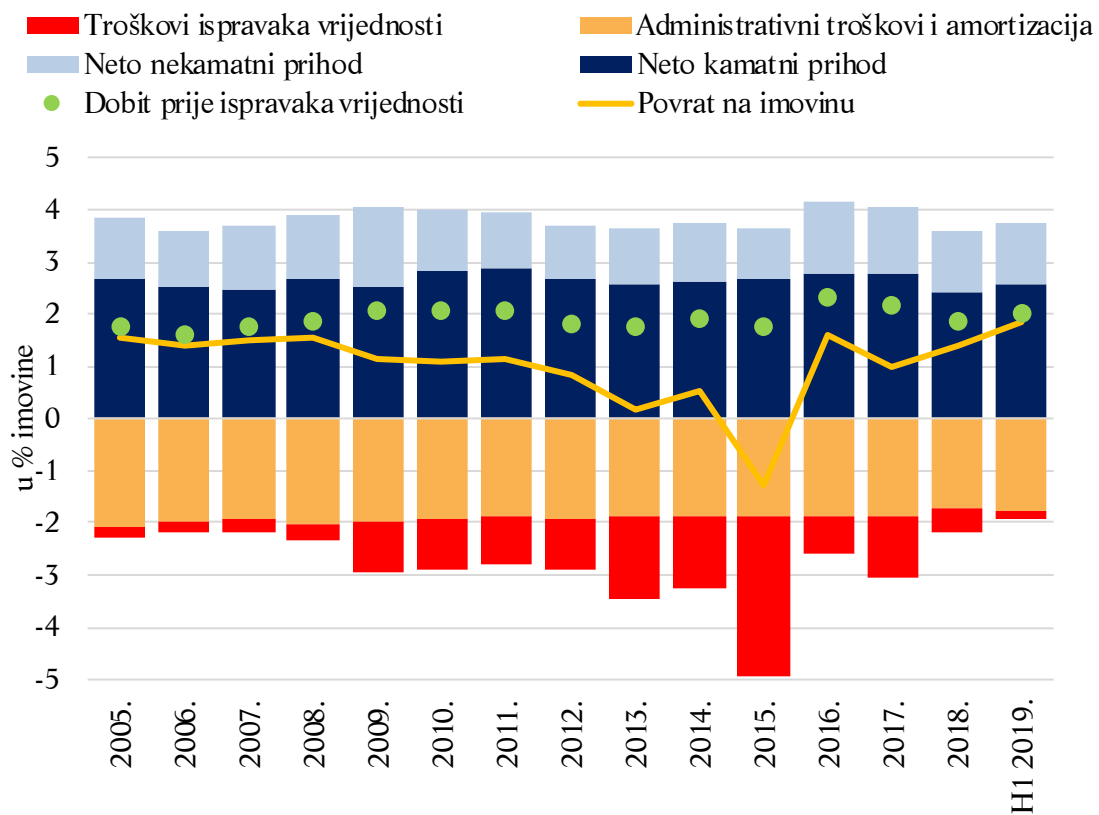
... a koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) znatno je iznad regulatornog minimuma

Izvor: HNB.

Profitabilnost raste, ...

Stabilna neto kamatna marža uz pad kreditnog rizika doprinose porastu profitabilnosti...

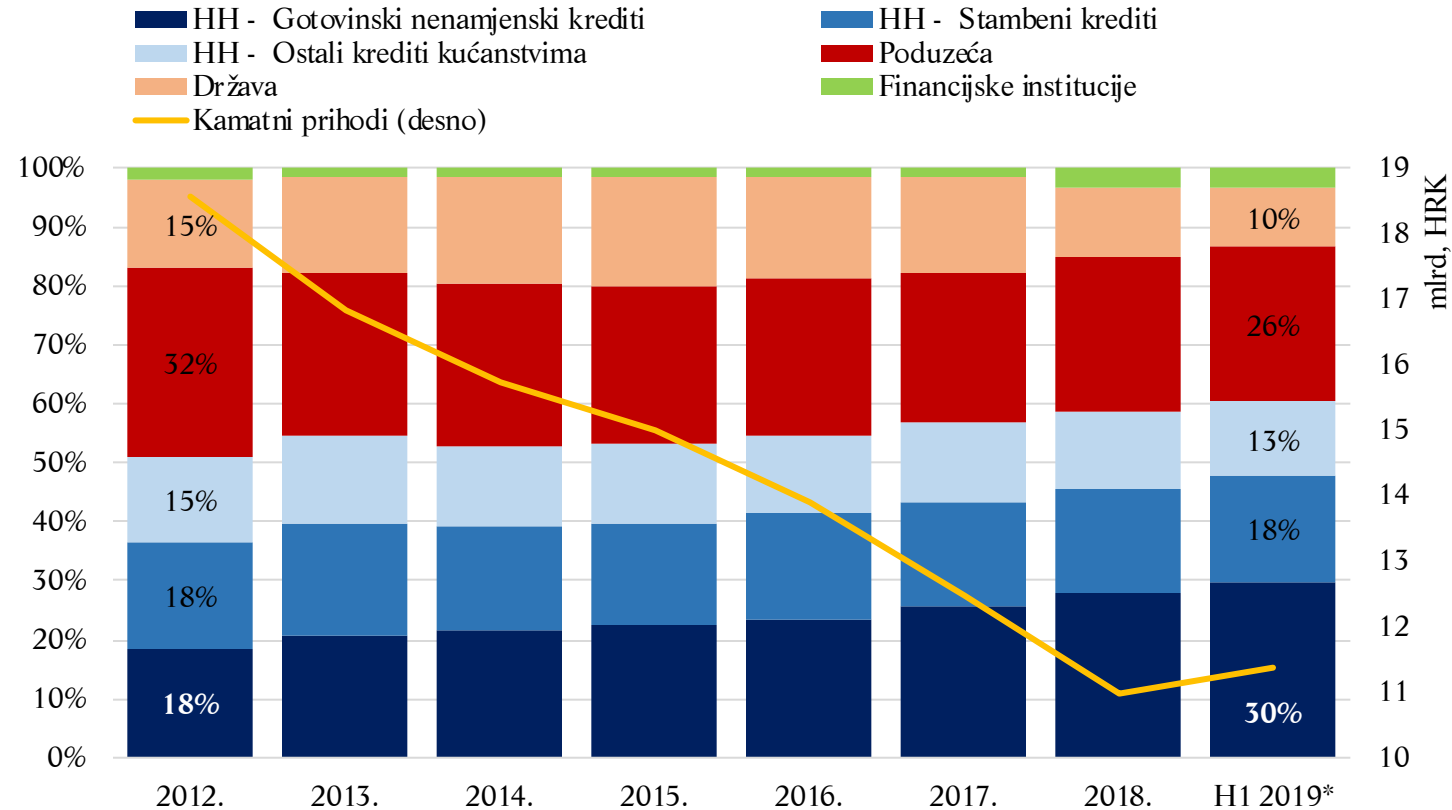
Napomena: Od drugog tromjesečja 2019. započela je primjena EBA-ine metodologije praćenja kvalitete izloženosti kreditnom riziku s čim je dosadašnji obuhvat kredita proširen za depozite i predujmove. Podaci su prikupljaju kroz FINREP obrasce te su revidirani od lipnja 2016.

Izvor: HNB.

Izvor: HNB.

... no mogućnost generiranja kamatnog prihoda slabi

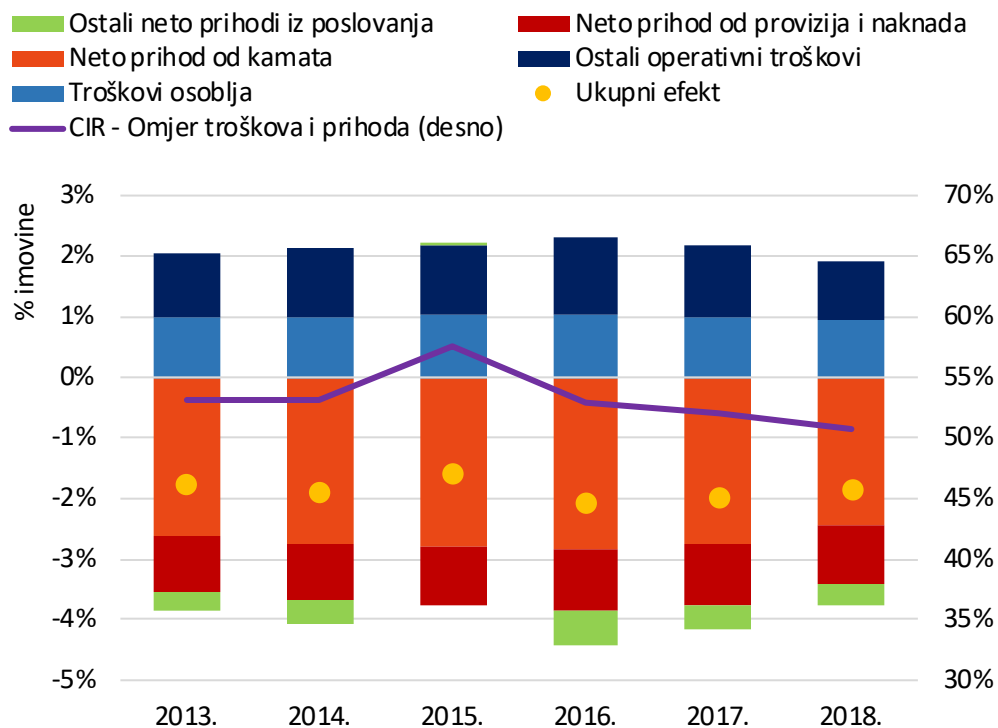
Banke se sve više oslanjaju na kamatne prihode od neosiguranih nenamjenskih kredite - relativno mala kategoriju bilance

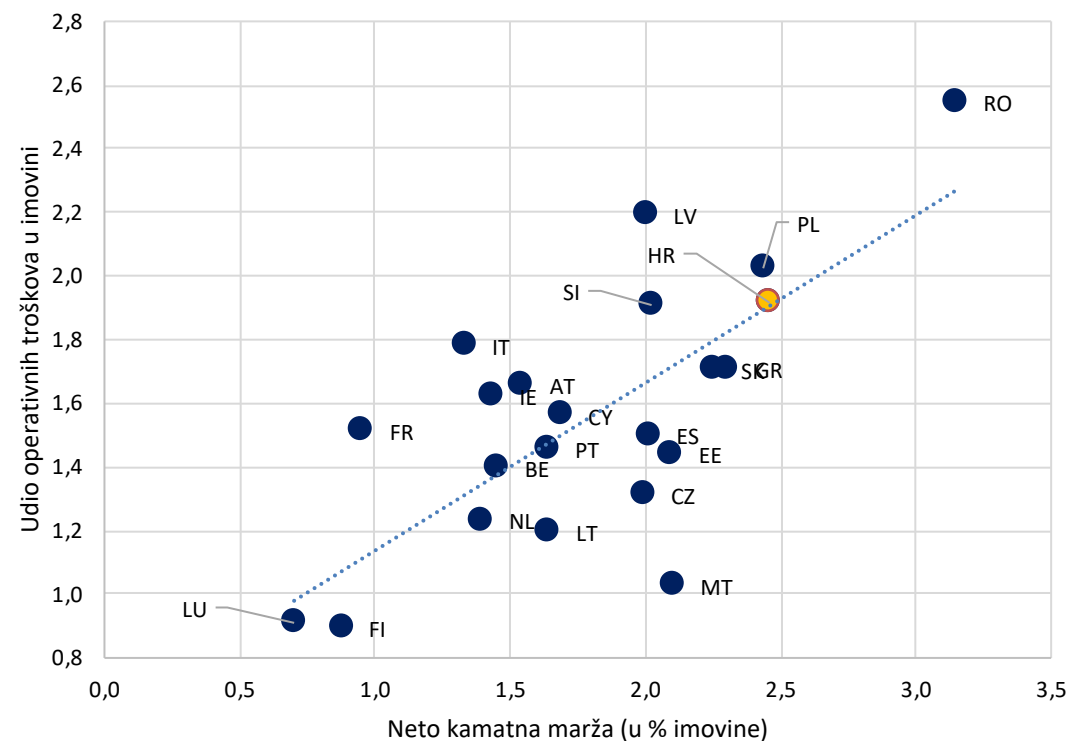
*Podatak je anualiziran.
Izvor: HNB.

Postoji potreba za poboljšanjem troškovne efikasnosti

Omjer troškova i prihoda pada...

...no, troškovi poslovanja po jedinici imovine su visoki i pokrivaju se zahvaljujući visokoj neto kamatnoj marži

Napomena: Podaci se izračunati kao omjer operativnih troškova i imovine.
Izvor: ECB.

Napomena: Grafikon izvještava o doprinosi promjeni svake komponente omjera troškova i prihoda.

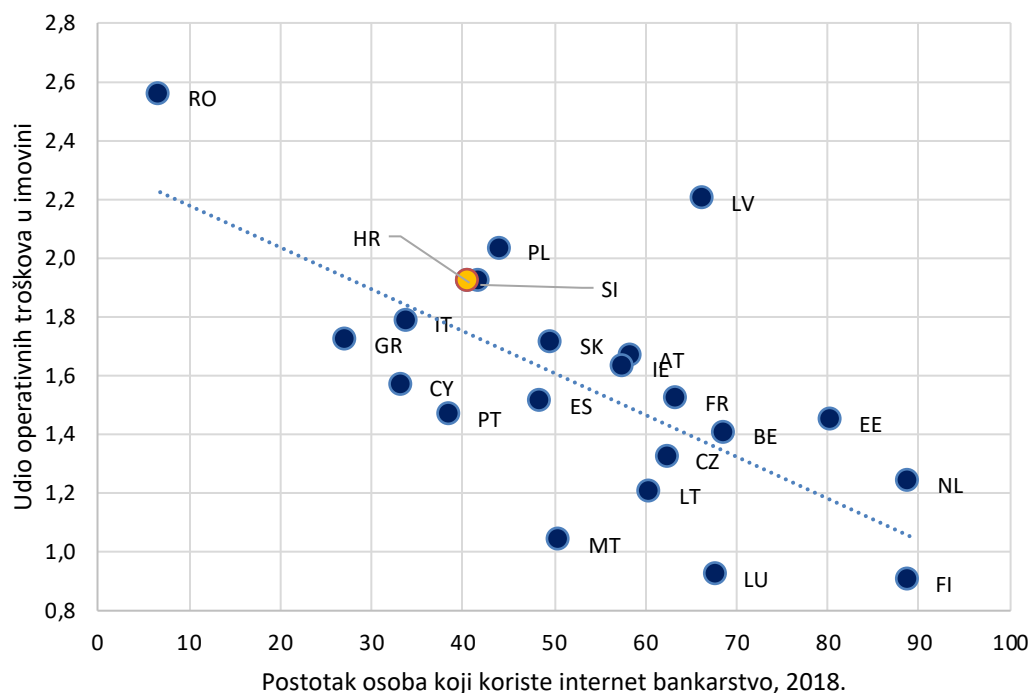
$$\text{Omjer troškova i prihoda} = \frac{\text{Operativni troškovi}}{\text{Operativni prihod}} = \frac{\frac{\text{Broj zaposlenika}}{\text{Imovina}} * \frac{\text{Trošak zaposlenika}}{\text{Broj zaposlenih}} + \frac{\text{Ostali troškovi}}{\text{Imovina}}}{\frac{\text{Neto kamatni prihod}}{\text{Imovina}} + \frac{\text{Neto prihod od naknada i provizija}}{\text{Imovina}} + \frac{\text{Ostali neto prihodi}}{\text{Imovina}}}$$

Komponente u brojniku (nazivniku) navode se s pozitivnim (negativnim) vrijednostima.

Izvor: HNB.

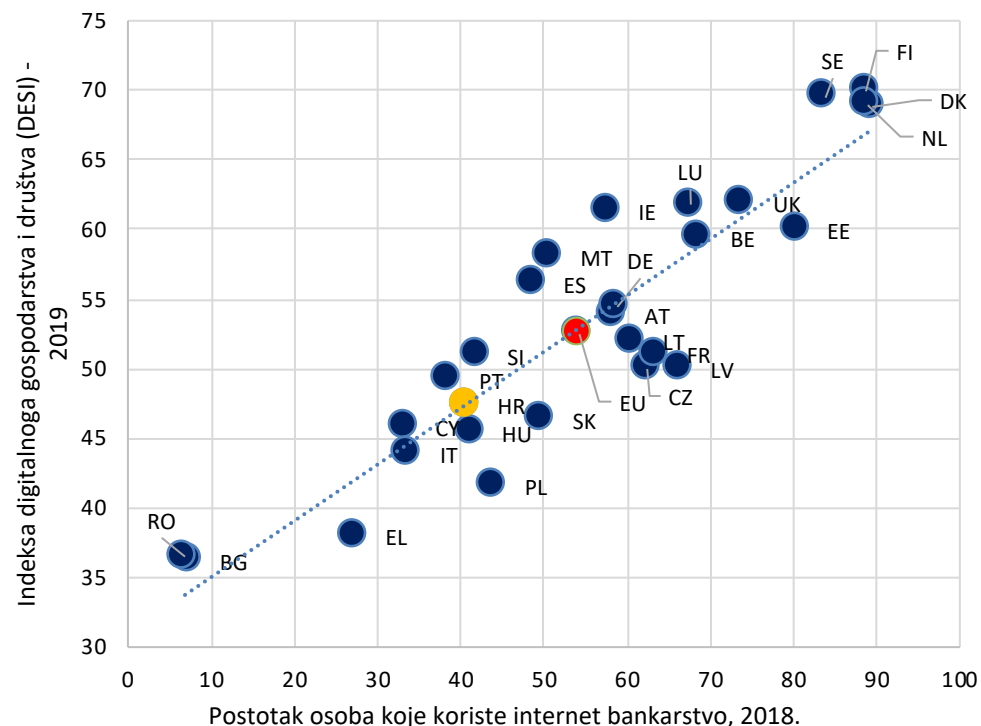
Digitalizacija – prilika za racionalizaciju troškova

Razmjerno visoki jedinični troškovi dijelom su uzrokovani malim udjelom korisnika internetskog bankarstva, ...

Izvor: ESB. Eurostat. Izračun HNB-a.

... što je dijelom posljedica niske razine digitalizacije društva

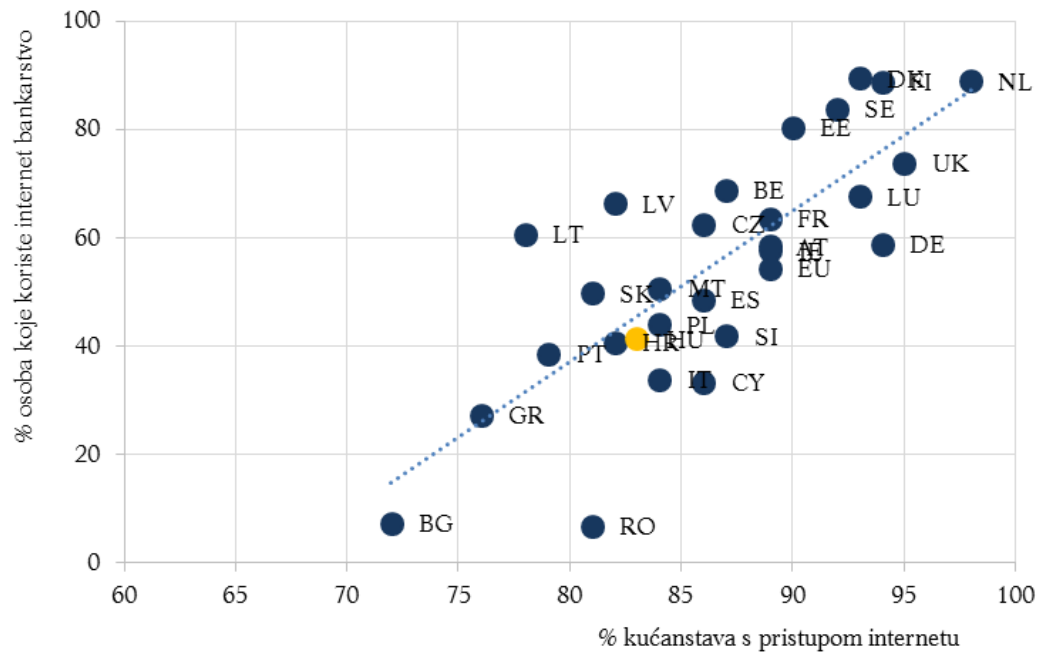

Napomena: Indeks digitalnoga gospodarstva i društva (DESI) je kompozitni indikator kojeg izračunava i objavljuje od 2015. Europska komisija. Izračunava se kao ponderirani prosjek 5 podindeksa: širokopojasna povezivost, digitalne vještine, upotreba interneta, digitalizacija poduzeća, digitalne javne usluge. Postotak pojedinaca koji koriste internet se odnosi na osobe u dobi od 16-17.

Izvori: Europska komisija, Eurostat. Izračun HNB-a.

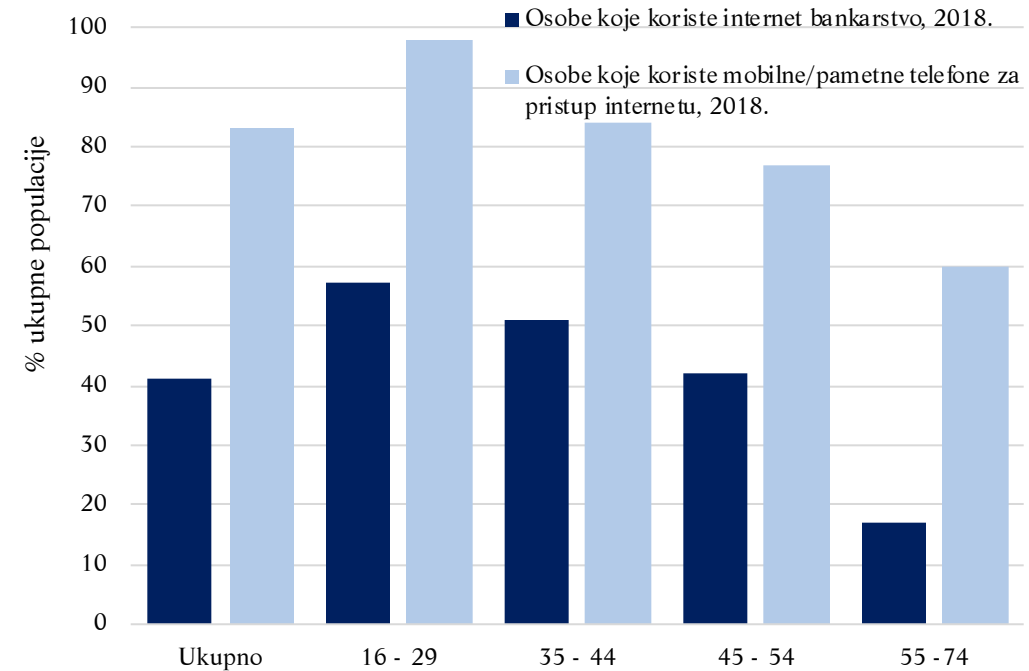
Postoji prostor za napredak u pogledu korištenja internet bankarstva

Ipak, udio korisnika internet bankarstva je niži od očekivanog s obzirom na pristup internetu...

Izvori: Eurostat. Izračun HNB-a.

... a očito je da čak niti starije generacije nemaju otpor prema upotrebi novih tehnologija – prostor za napredak postoji!

Izvori: Eurostat. Izračun HNB-a.

Izazovi pred domaćim bankarskim sustavom

- ❑ Okruženje niskih kamatnih stopa ograničava profitabilnost banaka
- ❑ Banke prinos traže u:
 - porastu rizika u kreditnom portfelju (neosigurani krediti kućanstvima),
 - pokušaju intenziviranja nekamatnih prihoda
- ❑ Konsolidacija tržišta se nastavlja
- ❑ Konkurencija FinTech tvrtki za sada u EU ograničena, ali BigTech kompanije bi mogle značajno promijeniti tržište, kao i liberalizacija platnog prometa
- ❑ Digitalizacija i koncept ekonomije dostupnosti (*access economy*) dodatno mijenja funkcioniranje tržišta, no razdoblje investiranja u digitalizaciju je dugo, a troškovi mogu biti značajni

Hvala na pažnji!